Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

HU
L sorozat

2026/296

2026.4.22.

A BIZOTTSÁG (EU) 2026/296 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2026. február 9.)

az (EU) 2024/1781 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítésének tilalmától való eltérések megállapítása tekintetében történő kiegészítéséről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási keretének létrehozásáról, az (EU) 2020/1828 irányelv és az (EU) 2023/1542 rendelet módosításáról, valamint a 2009/125/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1781 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 25. cikke (5) bekezdésére,

mivel:

(1) Az (EU) 2024/1781 rendelet 25. cikkének (1) bekezdése 2026. július 19-től megtiltja a gazdasági szereplők számára bizonyos eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítését.

(2) Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők megsemmisíthessék az eladatlan fogyasztási cikkeket, amennyiben ez az (EU) 2024/1781 rendelet 25. cikkének (5) bekezdésében felsorolt okok bármelyike miatt indokolt és helyénvaló, eltéréseket kell megállapítani az említett rendelet VII. mellékletében felsorolt eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítésének tilalmától.

(3) A megsemmisítést indokoló körülményektől függően a gazdasági szereplők adott esetben továbbra is újragyárthatják, felújíthatják vagy adományozhatják az érintett eladatlan fogyasztási cikkeket, illetve azokat újrahasználatra történő előkészítés céljából – a „megsemmisítés” kifejezésnek az (EU) 2024/1781 rendelet 2. cikkének 34. pontjában foglalt fogalommeghatározásával összhangban – leselejtezhetik. Eltérés alkalmazása esetén az eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítését a hulladékhierarchia 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([2]) 4. cikkében meghatározott elsőbbségi sorrendjének megfelelően kell elvégezni, az újrafeldolgozásnak biztosítva elsőbbséget a más – többek között energetikai – hasznosítási, valamint ártalmatlanítási műveletekkel szemben.

(4) Az (EU) 2024/1781 rendelet célja a termékek környezeti fenntarthatóságának javítása. Az említett rendelet 25. cikkének (1) bekezdésében megállapított tilalom ugyanakkor nem akadályozhatja vagy korlátozhatja a gazdasági szereplőket abban, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket a biztonság magas szintjének biztosítása és az eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítése érdekében, amennyiben e termékek veszélyt jelentenek az egészségre vagy a biztonságra, és amennyiben más kockázatcsökkentő intézkedés nem lehetséges.

(5) Előfordulhat az is, hogy a fogyasztási cikkek – a fogyasztók egészségével vagy biztonságával kapcsolatos okoktól eltérő okból, például kényszermunka fennállása miatt etikai szempontból – nem felelnek meg az uniós vagy a nemzeti jognak. Ilyen esetekben a megsemmisítést előírhatja a releváns jogszabály, illetve az megfelelő mérséklő intézkedésnek minősülhet, ezért engedélyezni kell.

(6) A szellemitulajdon-jogok védelme alapvető fontosságú a belső piac integritásának fenntartása, valamint az új termékek és technológiák kifejlesztésének és kereskedelmi hasznosításának ösztönzése érdekében. Azokban az esetekben, amikor eladatlan fogyasztási cikkekről megállapítják, hogy azok szellemitulajdon-jogokat sértenek, a további jogsértés megelőzése érdekében szükség lehet a termékek megsemmisítésére.

(7) A szellemitulajdon-jogok érvényes és végrehajtható szerződéses kötelezettségekhez, például olyan engedélyekhez is kapcsolódhatnak, amelyek egy termék meghatározott időponton túli értékesítését vagy forgalmazását korlátozzák. Ezen időpont lejártát követően az említett jogok hatékony gyakorlásának biztosítása érdekében a termékek megsemmisítésére lehet szükség.

([1]) HL L, 2024/1781, 2024.6.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj.
([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

(8) Előfordulhat, hogy egyes fogyasztási cikkek nem alkalmasak újrahasználatra vagy újragyártásra, mivel műszakilag kivitelezhetetlen a címkék, logók vagy terméktervezési jellemzők eltávolítása vagy tartós hozzáférhetetlenné tétele. Ezek eltávolítására szükség lehet a szellemitulajdon-jogok tiszteletben tartása érdekében. A fogyasztási cikkek azért is alkalmatlanok lehetnek az újrahasználatra vagy újragyártásra, mert egy adott kulturális, etikai vagy társadalmi összefüggésben nem megfelelőek. Az ilyen termékek – jóllehet megfelelnek az uniós vagy a nemzeti jognak – megosztóak lehetnek és erkölcsi vitát válthatnak ki, etikai aggályokat vethetnek fel, vagy pedig ellentmondhatnak a tisztelet, az egyenlőség vagy az emberi méltóság általánosan elfogadott társadalmi normáinak. Idetartoznak különösen – de nem kizárólag – azok a termékek, amelyek állandósítják a hátrányos megkülönböztetést, sztereotípiákra épülnek, illetve uszító nyelvezetre vagy képekre támaszkodnak. Ilyen esetekben lehetővé kell tenni a megsemmisítést, amennyiben ez a leghatékonyabb és legarányosabb megoldás az ilyen műszaki kihívások kezelésére. A műszaki kivitelezhetetlenség olyan helyzetekben áll elő, amelyekben a meglévő technológiák, a kialakult szakmai ismeretek vagy a gazdasági szereplő rendelkezésére álló szakértelem nem elégségesek, vagy pedig megbízhatatlannak bizonyulnak a hatékony korrekciós lépések végrehajtásához.

(9) Lehetővé kell tenni a sérült termékek megsemmisítését, amennyiben azok a szállítói lánc mentén zajló tevékenységek és folyamatok során fizikailag megrongálódtak, szennyeződtek vagy minőségileg romlottak. Ez magában foglalná azokat az eseteket, amikor a termékek kezelés, tárolás, szállítás és kiskereskedelmi forgalmazás, valamint a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([3]) biztosított elállási jog alapján történő visszaküldés, illetve adott esetben a kereskedő által biztosított hosszabb elállási időszak során megsérültek, feltéve, hogy a javítás műszakilag nem megvalósítható vagy nem költséghatékony.

(10) Lehetővé kell tenni az olyan termékek megsemmisítését, amelyek az őket működésképtelenné tevő tervezési vagy gyártási hiba miatt alkalmatlanná váltak a rendeltetésüknek megfelelő használatra. Egy termék akkor tekintendő működésképtelennek, ha nem rendelkezik a fogyasztók által észszerűen elvárt alapvető tulajdonságokkal, vagy ha a hiba aláássa a termék alapvető rendeltetését. A megsemmisítés csak akkor engedélyezhető, ha a szóban forgó termékek nem javíthatók meg.

(11) A gazdasági szereplők az eladatlan fogyasztási cikkeket használat vagy újrafelhasználás céljából megfelelő karitatív partnereknek is adományozhatják, köztük a szociális gazdaság olyan szervezeteinek, amelyek szabályzatuk alapján vagy általános gyakorlatuk szerint elfogadnak az érintett fogyasztási cikkekből álló adományt; ennek során – a környezeti hatások minimalizálása, valamint a fenntartható, részvételen alapuló és inkluzív üzleti modellek és minőségi munkahelyek unióbeli létrehozásának előmozdítása érdekében – a helyi adományozásra kell fektetni a hangsúlyt. Amennyiben a gazdasági szereplő az említett termékeket vagy közvetlenül a szociális gazdaság legalább három megfelelő, Unión belüli szervezetének, vagy pedig saját, könnyen hozzáférhető honlapján legalább nyolc hétig adományként felkínálta, és a termékeket nem fogadták el, azok megsemmisíthetők. A szociális gazdaság azon szervezetei számára, amelyek eladatlan fogyasztási cikkeket kapnak adományként, engedélyezni kell, hogy amennyiben nem találnak átvevőt e termékek számára, megsemmisíthessék őket, kivéve, ha ezekre a termékekre a 2008/98/EK irányelvben meghatározott, a kiselejtezett eladatlan textíliák elkülönített gyűjtésére és újrahasználatra való előkészítésére vonatkozó követelmények, vagy pedig más termékcsoportokra vonatkozó egyenértékű követelmények irányadóak.

(12) Annak érdekében, hogy a termékek újrahasználatra való előkészítést követő értékesítésével foglalkozó körforgásos üzleti modelleket ne érjék nem szándékolt negatív hatások, lehetővé kell tenni azon eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítését, amelyeket a hulladékkezelők által a 2008/98/EK megfelelően végzett műveleteket követően hoztak forgalomba. Az említett irányelvvel összhangban a hulladék nem minősül hulladéknak abban az esetben, ha a hasznosított terméknek van piaca, vagy van rá kereslet. Ilyen piac hiányában lehetővé kell tenni az említett termék megsemmisítését.

(13) A visszaéléseket megelőzendő, annak biztosítása érdekében, hogy a gazdasági szereplők által alkalmazott eltérések indokoltak legyenek, és a megsemmisítés továbbra is csupán végső eszköz legyen, megfelelő ellenőrzési mechanizmusokra van szükség, amelyek adott esetben meglévő termékminőség-biztosítási gyakorlatokon alapulnak. Annak érdekében, hogy az illetékes nemzeti hatóságok elvégezhessék a megfelelő ellenőrzéseket, a gazdasági szereplőknek öt évig meg kell őrizniük a gazdasági szereplők által ellenőrzés céljából használt teljes releváns dokumentációt. Ha ugyanazon, megsemmisítést indokoló körülmények több terméket is érintenek, a dokumentáció az összes ilyen termékre vonatkozóan együttesen is elkészíthető.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(14) Azoknak a gazdasági szereplőknek, akiknek tudomása van olyan körülményekről, amelyek alapján az e rendeletben meghatározott eltérések bármelyike eladatlan termékekre alkalmazható, nyilatkozatot kell benyújtaniuk a fogadó hulladékkezelőnek az alkalmazandó eltérésről, hogy elősegítsék a válogatási folyamatok hatékonyabbá tételét, az újrahasználati és újrafeldolgozási arányok javítását, valamint a szükségtelen hulladékkezelési költségek csökkentését,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „a szociális gazdaság szervezete”: a szociális gazdaságnak a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 4i. pontjában meghatározott szervezete;

2. „költséghatékony”: amennyiben egy termék javítási vagy felújítási költsége nem haladja meg az adott termék és az anyagok megsemmisítési költségének, továbbá a gyártás, a csomagolás, a szállítás és a készletezés költségének, valamint az adott termék kicserélésével kapcsolatos egyéb adminisztratív vagy logisztikai kiadásoknak az összegét.

2. cikk

Eltérések az eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítésének tilalmától

Az (EU) 2024/1781 rendelet VII. mellékletében felsorolt eladatlan fogyasztási cikkek – feltéve, hogy a 3. cikkben említett dokumentáció bemutatható – az alábbi körülmények bármelyikének fennállása esetén megsemmisíthetők:

a) a termék az (EU) 2023/988 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) értelmében vett veszélyes termék;

b) a termék az a. pontban említettektől eltérő okokból alkalmatlan a rendeltetésének megfelelő használatra, mivel nem felel meg az uniós vagy a nemzeti jognak, és a megsemmisítést jogszabály írja elő, vagy a megfelelő és arányos korrekciós intézkedésnek a megsemmisítés minősül;

c) jogerős bírósági határozat, alternatív vitarendezés eredményeként hozott határozat, jogosult vagy illetékes hatóság által, illetve a jogosult nevében eljárni jogosult szervezet által küldött értesítés, vagy a gazdasági szereplő által végzett belső vizsgálat alapján megállapítást nyer, hogy a termék sérti a szellemitulajdon-jogokat, feltéve, hogy a gazdasági szereplő megfelelően bizonyítani tudja a jogsértést;

d) a termék érvényes és végrehajtható licencia vagy a szellemitulajdon-jogok védelmét szolgáló hasonló szerződéses követelmény hatálya alá tartozik, amelynek alapján a termék meghatározott időszakon túli értékesítése, forgalmazása vagy bármely más módon történő átruházása az említett szellemitulajdon-jogok megsértésének minősül, és az említett meghatározott időszak lejárt, feltéve, hogy a gazdasági szereplő megfelelően bizonyítani tudja a jogsértést, és igazolni tudja, hogy a megfelelő és arányos korrekciós intézkedésnek a megsemmisítés minősül;

e) a termék nem alkalmas újrahasználatra való előkészítésre vagy újragyártásra, mivel műszakilag kivitelezhetetlen azon címkék, logók vagy felismerhető terméktervezési jellemzők eltávolítása vagy tartós hozzáférhetetlenné tétele, amelyek:

   i. szellemitulajdon-jogok oltalma alá tartoznak; vagy

   ii. nem tekinthetők megfelelőnek;

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/988 rendelete (2023. május 10.) az általános termékbiztonságról, az 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2020/1828 európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 87/357/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 135., 2023.5.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj).

f) sérülés – többek között fizikai rongálódás, minőségromlás vagy higiéniai problémákat is magában foglaló szennyeződés – miatt a termék fogyasztói felhasználás szempontjából észszerűen elfogadhatatlannak tekinthető, függetlenül attól, hogy a sérülést fogyasztó okozta, vagy a sérülés a terméknek a gazdasági szereplők általi, illetve az ellátási láncban és a szállítás, a kiskereskedelem vagy a tárolás szakaszába. részt vevő más szereplők általi kezelése során következett be, és a javítás és felújítás műszakilag nem megvalósítható vagy nem költséghatékony;

g) a termék – olyan tervezési vagy gyártási hibák miatt, amelyek kijavítása műszakilag nem megvalósítható – alkalmatlan a rendeltetésének megfelelő használatra;

h) kizárólag abban az esetben, ha az a)–g. pontban említett körülmények egyike sem áll fenn, a terméket vagy közvetlenül a szociális gazdaság legalább három megfelelő, az Unión belül található szervezetének, vagy pedig a gazdasági szereplő könnyen hozzáférhető honlapján legalább nyolc hétig adományként felkínálták, és a terméket nem fogadták el;

i) a terméket a szociális gazdaság valamely, Unión belül található szervezete adományként megkapta, de nem talált átvevőt a termék számára;

j) a terméket hulladékkezelő által végzett, újrahasználatra való előkészítést követően forgalomba hozták, de nem találtak átvevőt a termék számára.

3. cikk

A megfelelés ellenőrzésére szolgáló dokumentáció

A 2. cikk szerinti eltérés hatálya alá tartozó eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítését követően a gazdasági szereplők öt éven át megőrzik és elektronikus formában, kérésre – a kérés kézhezvételétől számított 30 napon belül – az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátják az alábbi dokumentációt, kivéve azokban az esetekben, amikor az információ más jogi aktus alapján az illetékes nemzeti hatóság rendelkezésére áll:

a) a 2. cikk a. pontjában említett veszélyes termékek esetében a következők bármelyike:

   i. olyan egészségügyi vagy biztonsági aggály ismertetése, amely veszélyezteti az (EU) 2023/988 rendelet 5. cikke szerinti említett általános biztonsági követelménynek való megfelelést, valamint a termék biztonságosságának értékelése az említett rendelet 6., 7. és 8. cikkével összhangban;

   ii. vizsgálati jelentés, amely igazolja, hogy a termékben meg nem felelő vegyi anyagok vannak jelen, és amely hivatkozik az alkalmazandó uniós vagy nemzeti jogszabályokra;

b) a 2. cikk b. pontjában említett termékek esetében saját értékelés arról, hogy a meg nem felelés milyen típusú, hivatkozva az alkalmazandó uniós vagy nemzeti jogszabályokra;

c) a 2. cikk c. pontjában említett esetekben a szóban forg. pontban említett jogerős bírósági határozat, alternatív vitarendezési határozat vagy értesítés, vagy pedig a jogsértést alátámasztó belső vizsgálat dokumentációja;

d) a 2. cikk d. pontjában említett esetekben a jogosulttal kötött olyan licenciaszerződés, szerződés vagy megállapodás, amely kifejezetten meghatározza a termék meghatározott időszakon túli forgalmazására vagy más módon történő átruházására vonatkozó korlátozásokat, annak indokolásával együtt, hogy a megsemmisítés megfelelő és arányos intézkedésnek minősül;

e) a 2. cikk e. pontjában említett esetekben ellenőrzési jelentés vagy alátámasztó dokumentáció, amely igazolja, hogy a termék újrahasználatra való előkészítésére vagy újragyártására irányuló műszaki lehetőségeket értékelték és kivitelezhetetlennek találták, adott esetben azokkal a vizuális bizonyítékokkal, műszaki elemzésekkel vagy szakértői véleményekkel együtt, amelyek alátámasztják, hogy műszakilag kivitelezhetetlen az olyan címkék, logók vagy felismerhető jellemzők eltávolítása vagy tartós hozzáférhetetlenné tétele, amelyek szellemitulajdon-jogok oltalma alá tartoznak, vagy amelyek nem tekinthetők megfelelőnek;

f) a 2. cikk f. pontjában említett sérült termékek vagy az említett cikk g. pontjában említett, a rendeltetésüknek megfelelő használatra alkalmatlan termékek esetében a következő dokumentumok bármelyike:

   i. bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a terméket minőségértékelési eljárásnak vetették alá, beleértve a készletbe visszatöltést és a megjavítást előtérbe helyező szemrevételezést és válogatást, a minőségértékelési eljárás leírásával, a sérülések konkrét típusaira vonatkozó standardizált korrekciós tervekkel, valamint azon konkrét esetek leírásával együtt, amikor – a 2. cikk f. pontjában említett termékek esetében műszaki vagy költséghatékonysági okokból, illetve a szóban forgó cikk g. pontjában említett termékek esetében műszaki okokból – nincs mód a termékek megjavítására vagy felújítására;

ii. műszaki vizsgálat, az alkalmazandó gyakorlati értékelések vagy más szakértői vélemények eredményeinek formájában benyújtott ellenőrzési jelentés, amely dokumentálja a megsérült termékek vagy tételek esetében azonosított sérülés típusát és súlyosságát, valamint azt, hogy a 2. cikk f. pontjában említett termékek esetében műszaki vagy költséghatékonysági okokból, illetve a szóban forgó cikk g. pontjában említett termékek esetében műszaki okokból a korrekciós intézkedések kivitelezhetetlenek;

g) a 2. cikk h. pontjában említett esetekben az adományozásra való felkínálás bizonyítéka;

h) a 2. cikk i. pontjában említett esetben nyilatkozat, amely igazolja, hogy a szervezet a terméket adományként kapta, azonban nem sikerült átvevőt találni a termék számára;

i) a 2. cikk j. pontjában említett esetben dokumentáció, amely igazolja, hogy a terméket hulladékkezelőtől vették át, azonban nem sikerült átvevőt találni a termék számára.

4. cikk

A hulladékkezelőknek benyújtandó nyilatkozat

A gazdasági szereplőknek nyilatkozatot kell benyújtaniuk az alkalmazandó eltérésről azon hulladékkezelő számára, amelynek leszállítják a 2. cikkben meghatározott eltérések valamelyikének hatálya alá tartozó eladatlan fogyasztási cikkeket.

5. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság felülvizsgálja ezt a rendeletet, figyelembe véve az (EU) 2024/1781 rendelet VII. mellékletébe felvett új termékeket vagy az eltérések megfelelőségét, különösen azt mérlegelve, hogy az új tudományos adatok vagy a legújabb technológiai fejlemények indokolják-e a magas színvonalú újrafeldolgozási technológiák – mint a legkevésbé káros környezeti hatással járó lehetőség – alkalmazására vonatkozó eltérést. A Bizottság minden olyan esetben, amikor az említett rendelet VII. melléklete új termékkel egészül ki, de legkésőbb 2031. május 12-ig előterjeszti az említett felülvizsgálat eredményeit, adott esetben a módosításra irányuló javaslat tervezetével együtt.

6. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2026. július 19-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2026. február 9-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN